

Spis treści

Wprowadzenie	XIII
Wykaz skrótów	XV
Rozdział I. Podstawowe problemy i pojęcia prawa karnego	1
§ 1. Racjonalizacja karania	1
§ 2. Podstawowe pojęcia związane z prawem karnym	3
I. Odpowiedzialność karna	3
II. Przepis karny	4
III. Czyn zabroniony	5
IV. Sprawca	7
V. Dobro chronione	9
VI. Pokrzywdzony	10
VII. Przestępstwo	12
VIII. Kary	14
IX. Środki karne	17
X. Środki probacyjne	18
XI. Środki zabezpieczające	19
XII. Przepadek i środki kompensacyjne	20
§ 3. Prawo karne materialne a prawo karne procesowe	21
§ 4. Prawo karne materialne a prawo karne wykonawcze	23
§ 5. Prawo karne a inne rodzaje prawa karania	24
I. Prawo karne skarbowe	25
II. Prawo wykroczeń	26
III. Odpowiedzialność nieletnich za czyny karalne	28
IV. Odpowiedzialność podmiotów zbiorowych za czyny zabronione	31
V. Prawo dyscyplinarne	35
VI. Administracyjne kary pieniężne	36
§ 6. Nauki penalne	37
I. Nauka prawa karnego	37
II. Kryminologia	38
III. Wiktymologia	40
IV. Kryminalistyka	40

Rozdział II. Istota prawa karnego	42
§ 7. Definiowanie prawa karnego	42
§ 8. Koncepcje prawa karnego	47
§ 9. Zasady prawa karnego	53
I. Zasada indywidualnej odpowiedzialności karnej	53
II. Zasada winy	54
III. Zasada pewności prawa karnego (<i>nullum crimen sine lege</i>)	58
IV. Zasada określoności kary (<i>nulla poena sine lege</i>)	61
§ 10. Funkcje prawa karnego	63
§ 11. Zasady kryminalizacji	64
§ 12. Źródła prawa karnego	68
I. Konstytucja	68
II. Ustawa	70
III. Prawo międzynarodowe	73
IV. Prawo unijne	74
V. Formalne źródła prawa karnego	75
§ 13. Internacjonalizacja prawa karnego	76
Rozdział III. Nauka o ustawie karnej	84
§ 14. Kodeksowe pojęcie ustawy karnej	84
§ 15. Odpowiednie stosowanie części ogólnej Kodeksu karnego	85
§ 16. Obowiązki ustawy karnej w czasie	86
§ 17. Obowiązki ustawy karnej w miejscu i względem osób	93
§ 18. Mechanizmy egzekucji odpowiedzialności karnej w przypadku konkurencji ustaw karnych	98
Rozdział IV. Interpretacja karnistyczna	104
§ 19. Istota interpretacji karnistycznej	104
§ 20. Metody, rodzaje i reguły wykładni karnistycznej	105
§ 21. Wykładnia przepisu prawa karnego	108
§ 22. Koncepcja normy prawnokarnej	110
§ 23. Wykładnia normy a dobro prawne	111
§ 24. Wykładnia normy sankcjonowanej	112
§ 25. Wykładnia normy sankcjonującej (zespołu znamion zakazu)	119
§ 26. Granice treściowe wykładni prawa karnego	123
§ 27. Granice czasowe wykładni prawa karnego	127
Rozdział V. Pojęcie przestępstwa	129
§ 28. Filozofia i dogmatyka przestępstwa	129
§ 29. Pojmowanie przestępstwa w ujęciu historycznoprawnym	132
§ 30. Normatywne pojmowanie przestępstwa	134
§ 31. Definiowanie pojęcia przestępstwa	136
§ 32. Struktura przestępstwa	138
§ 33. Formalne i materialne ujęcie przestępstwa	143
§ 34. Klasyfikacje przestępstw	145

Rozdział VI. Czyn zabroniony i jego znamiona	149
§ 35. Czyn jako podstawa odpowiedzialności karnej	149
I. Czyn jako obiektywna podstawa odpowiedzialności karnej	149
II. Czyn w strukturze przestępstwa	150
III. Czyn jako określone zachowanie człowieka	151
IV. Karnoprawne koncepcje czynu człowieka	152
V. Czyn człowieka jako zachowanie sprzeczne z prawem	155
§ 36. Struktura czynu zabronionego	156
§ 37. Typizacja czynów zabronionych	159
I. Przesłanki typizacji czynów zabronionych	159
II. Zasady typizacji czynów zabronionych	160
III. Sposoby typizacji czynów zabronionych	161
§ 38. Podmiot typu czynu zabronionego	165
I. Pojęcie podmiotu	165
§ 39. Strona przedmiotowa typu czynu zabronionego	168
I. Istota strony przedmiotowej	168
II. Znamiona czynności wykonawczej	168
III. Znamiona przedmiotu czynności wykonawczej	172
IV. Znamiona okoliczności czynności wykonawczej	173
V. Znamiona skutku	174
§ 40. Strona podmiotowa typu czynu zabronionego	176
I. Istota strony podmiotowej	176
II. Umyślne popełnienie czynu zabronionego	180
III. Nieumyślne popełnienie czynu zabronionego	190
IV. Strona podmiotowa kombinowana	193
V. Motywy i pobudki	194
§ 41. Redukcja wielości ocen w kwalifikacji czynu zabronionego	195
I. Zasada tożsamości i jedności czynu i przestępstwa	195
II. Czyn ciągle	195
III. Czyn współkarany	197
IV. Zbieg przepisów ustawy	198
V. Zbieg przestępstw	201
VI. Ciąg przestępstw	202
Rozdział VII. Sprawstwo czynu zabronionego	204
§ 42. Popołnienie czynu zabronionego	204
§ 43. Czas i miejsce popołnienia czynu zabronionego	205
I. Czas czynu	205
II. Miejsce czynu	207
§ 44. Sprawstwo skutku	208
I. Warunek kauzalności	208
II. Test warunku koniecznego (<i>conditio sine qua non</i>)	208
III. Korekta normatywna wyniku testu <i>conditio sine qua non</i>	211
1. Test warunku właściwego	211
2. Teoria adekwatności	212
3. Teoria relewancji	213

§ 45. Formy stadialne czynu zabronionego	213
I. Koncepcja tzw. pochodzenia przestępstwa.....	213
II. Przygotowanie przestępstwa	215
III. Usiłowanie przestępstwa	216
IV. Czynny żal.....	221
V. Dokonanie przestępstwa.....	222
§ 46. Wieloosobowe konfiguracje popełnienia czynu zabronionego	222
I. Problematyka współdziałania przestępnego.....	222
II. Koncepcje karalności za przestępne współdziałanie.....	224
III. Sprawstwo pojedyncze	225
IV. Współsprawstwo	226
V. Sprawstwo kierownicze.....	230
VI. Sprawstwo polecające	231
VII. Podżeganie	233
VIII. Pomocnictwo	235
IX. Prowokacja.....	237
§ 47. Indywidualizacja odpowiedzialności karnej przy współdziałaniu....	237
§ 48. Odpowiedzialność za współdziałanie w przestępstwie indywidualnym	238
§ 49. Czynny żal współdziałającego w przestępstwie	240
§ 50. Krzyżowanie się form stadialnych i zjawiskowych.....	241
Rozdział VIII. Przestępnosc czynu zabronionego	244
§ 51. Warunki przestępnosci czynu zabronionego.....	244
§ 52. Bezprawność czynu zabronionego.....	246
§ 53. Okolicznosci wyłączające bezprawność czynu	252
I. Obrona konieczna.....	256
II. Stan wyższej konieczności (kontratypowy)	260
III. Eksperyment.....	266
IV. Zgoda dysponenta dobrem	269
V. Procedura przeszczepowa jako przykład innego dozwolenia ...	271
VI. Kontratypy czasu wyjątkowego	273
§ 54. Społeczna szkodliwość czynu.....	274
§ 55. Zawinienie sprawcy czynu zabronionego.....	279
§ 56. Okolicznosci wyłączające zawinienie sprawcy	282
I. Błąd	282
1. Istota błędu w działaniu sprawcy	282
2. Błąd co do znamienia typu czynu zabronionego	284
3. Błąd co do oceny prawnej w konstrukcji czynu zabronionego.....	291
4. Błąd co do okolicznosci wyłączającej odpowiedzialność karną.....	294
II. Stan wyższej konieczności (ekskulpacyjny)	296
III. Niepoczytalność	297
1. Istota niepoczytalności.....	297
2. Poczytalność ograniczona.....	299

3. Wprowadzenie się w stan odurzenia/upojenia alkoholowego.....	300
IV. Rozkaz	302
V. Problematyka stanu szczególnego wzburzenia	302
Rozdział IX. Środki reakcji karnoprawnej na przestępstwo	304
§ 57. Polityka karna (karania).....	305
§ 58. System środków reakcji karnoprawnej.....	308
§ 59. Katalog kar.....	311
§ 60. System ustawowych sankcji karnych	312
§ 61. Sankcja zamienna	316
§ 62. Grzywna.....	317
I. Wiadomości ogólne.....	317
II. Grzywna orzekana w stawkach dziennych.....	320
III. Grzywna kumulatywna	324
§ 63. Kara ograniczenia wolności.....	325
§ 64. Kara pozbawienia wolności	331
§ 65. Kara mieszana (pozbawienia i ograniczenia wolności).....	335
§ 66. Kary wyjątkowe.....	336
I. Kara 25 lat pozbawienia wolności	336
II. Kara dożywotniego pozbawienia wolności.....	338
§ 67. Kara nadzwyczajnie zaostrzona albo złagodzona.....	340
§ 68. Środki karne.....	341
I. Wiadomości ogólne.....	341
II. Pozbawienie praw publicznych.....	343
III. Zakaz zajmowania określonego stanowiska lub wykonywania określonego zawodu	343
IV. Zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub opieką nad nimi.....	344
V. Zakaz prowadzenia określonej działalności gospodarczej	345
VI. Zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zblizania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu	345
VII. Zakaz wstępu na imprezę masową.....	346
VIII. Zakaz wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych.....	347
IX. Nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym.....	347
X. Zakaz prowadzenia pojazdów	348
XI. Świadczenie pieniężne	349
XII. Podanie wyroku do publicznej wiadomości.....	350
XIII. Zawiadomienie sądu rodzinnego.....	350
§ 69. Przepadek.....	350
I. Wiadomości ogólne.....	350

II. Przepadek przedmiotów pochodzących bezpośrednio z przestępstwa	352
III. Przepadek przedmiotów służących do popełnienia przestępstwa	352
IV. Przepadek przedmiotów nielegalnych.....	353
V. Przepadek przedsiębiorstwa	353
VI. Przepadek korzyści z przestępstwa albo jej równowartości.....	354
§ 70. Środki kompensacyjne	355
I. Wiadomości ogólne	355
II. Obowiązek naprawienia szkody	355
III. Zadośćuczynienie za doznaną krzywdę	356
IV. Nawiazka na rzecz pokrzywdzonego	357
V. Nawiazka na rzecz pokrzywdzonych	357
VI. Nawiazka na rzecz ochrony środowiska	358
Rozdział X. Środki probacyjne	359
§ 71. Wiadomości ogólne.....	360
§ 72. Warunkowe umorzenie postępowania karnego	362
§ 73. Warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności	366
I. Wstęp.....	366
II. Ogólne warunkowe zawieszenie	367
III. Szczególne warunkowe zawieszenie.....	368
IV. Dolegliwości probacyjne.....	369
V. Zarządzenie wykonania zawieszonych kary	371
VI. Probacyjna zmiana kary pozbawienia wolności	371
§ 74. Warunkowe przedterminowe zwolnienie z wykonywanej kary pozbawienia wolności.....	374
I. Wstęp.....	374
II. Warunkowe przedterminowe zwolnienie z wykonywanej kary terminowego pozbawienia wolności	375
III. Warunkowe przedterminowe zwolnienie z wykonywanej kary 25 lat pozbawienia wolności	376
IV. Warunkowe przedterminowe zwolnienie z wykonywanej kary dożywotniego pozbawienia wolności.....	377
§ 75. Przedterminowe zwolnienie z wykonywanej kary lub środka karnego.....	377
I. Wstęp.....	377
II. Przedterminowe zwolnienie z wykonywanej kary ograniczenia wolności	377
III. Przedterminowe zwolnienie z wykonywanego środka karnego ...	378
Rozdział XI. Reguły kształtowania reakcji karnoprawnej na przestępstwo	380
§ 76. Wstęp	381
§ 77. Kodeksowa filozofia karania a praktyka wymiaru sprawiedliwości	382

§ 78. Zasady i dyrektywy wymiaru kary i środków karnych.....	384
I. Pojęcie zasad i dyrektyw wymiaru kary i środków karnych.....	384
II. Zasady ogólne wymiaru kary	386
1. Zasada swobodnego uznania sądu	386
2. Zasada wymierzenia jednej kary za jedno przestępstwo	386
3. Zasada jednolitych dyrektyw kształtowania reakcji karnoprawnej.....	387
4. Zasada karania humanitarnego	387
5. Zasada indywidualizacji karania.....	387
6. Zasada relewantności podstawy różnicowania sytuacji obywateli.....	388
7. Zasada proporcjonalnego ograniczenia konstytucyjnych praw i wolności człowieka i obywatela	388
8. Zasada limitująca winy	389
III. Dyrektywy wymiaru kary.....	390
1. Dyrektywa stopnia społecznej szkodliwości czynu.....	390
2. Dyrektywa prewencji indywidualnej	391
3. Dyrektywa prewencji ogólnej	391
4. Dyrektywa zadośćuczynienia pokrzywdzonemu.....	392
5. Dyrektywy szczegółowe wymiaru kary	392
IV. Dyrektywa prymatu kar wolnościowych.....	393
V. Wymiar kary nieletnim i młodocianym.....	394
§ 79. Obostrzenie wymiaru kary a typ kwalifikowany	395
§ 80. Nadzwyczajne zaostrzenie karania	396
I. Wstęp.....	396
II. Powrotność do przestępstwa	396
III. Recydywa ogólna	397
IV. Recydywa specjalna podstawowa	398
V. Recydywa specjalna wielokrotna.....	399
VI. Przestępcze stałe źródło dochodu.....	399
VII. Działanie w zorganizowanej grupie przestępczej	400
VIII. Przestępstwo o charakterze terrorystycznym	400
IX. Występek o charakterze chuligańskim	400
§ 81. Nadzwyczajne złagodzenie kary	401
I. Wstęp.....	401
II. Podstawy i rodzaje nadzwyczajnego złagodzenia kary.....	402
III. Sposoby nadzwyczajnego złagodzenia kary	404
IV. Wypadek mniejszej wagi.....	405
§ 82. Zbieg podstaw nadzwyczajnego obostrzenia i złagodzenia karania.....	405
§ 83. Karalność zbiegu przestępstw.....	406
I. Wstęp.....	406
II. Kara łączna	406
III. Karalność ciągu przestępstw	411
§ 84. Darowanie ukarania	411
I. Wstęp.....	411

II. Umorzenie bezwzględne	412
1. Umorzenie z art. 17 KPK.....	412
2. Umorzenie absorpcyjne	413
3. Umorzenie restytucyjne	413
III. Niepodleganie karze	414
IV. Odstąpienie od wymierzenia kary	415
V. Przedawnienie	417
1. Wiadomości ogólne	417
2. Przedawnienie karalności przestępstwa.....	418
3. Przedawnienie wykonania kary	420
4. Wyłączenie przedawnienia.....	421
VI. Zatarcie skazania.....	421
VII. Amnestia.....	423
VIII. Abolicja	423
IX. Akt łaski	424
Rozdział XII. Środki zabezpieczające	425
§ 85. Istota środków zabezpieczających	425
§ 86. Kodeksowe środki zabezpieczające.....	428
I. Rodzaje kodeksowych środków zabezpieczających	428
II. Zasady orzekania środków zabezpieczających	429
III. Wyjątkowość postpenalnych środków zabezpieczających.....	433
Indeks rzeczowy	443